

Силабус курсу Новітня історія країн Європи та Америки (II період)	
Освітній ступінь – бакалавр Галузь знань: 03 Гуманітарні науки Спеціальність: 032 Історія та археологія Освітньо-професійна програма «Історія та археологія» Кількість кредитів – 4 Рік підготовки, семестр – 4 роки; 8 семестр Компонент освітньої програми: нормативна Дні занять: згідно з розкладом занять Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи	
Мова викладання: українська	

Керівник курсу

к. і. н., доц. **Костюк Леся Володимирівна**

Контактна інформація: lvkostyuk@ukr.net 0962854354

Опис дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (II період)» є комплексне вивчення соціально-економічних, політичних і культурних процесів, що визначають магістральний шлях розвитку західного суспільства від 1945 до сьогодення, а також специфіку розвитку окремих країн і регіонів у вказаний період.

Завдання дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки (II період)» є поглиблене вивчення й засвоєння студентами програмного матеріалу, опанування вміннями аналізувати і систематизувати події, факти, явища, знаходити причинно-наслідкові зв'язки, робити логічні висновки та спрямованості навчального матеріалу на формування науково-теоретичного мислення студентів та мотивації навчання.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Провідні тенденції розвитку країн Західної Європи, США та Канади у другій половині ХХ ст. – до сьогодення.	
Тема 1. Світ після Другої світової війни. Основні тенденції суспільного розвитку сучасності. <div style="text-align: right;">2/2</div>	Знати геополітичні зміни в світі після Другої світової війни. Створення ООН. Окупація Німеччини, Австрії, Японії та Кореї державами-переможницями, характер окупаційних режимів. Нюрнберзький і Токійський процеси. «Холодна війна»: причини, основні фактори, етапи. Формування радянської та західної систем безпеки. Роль плану Маршалла на формування західної системи безпеки. НАТО. Ялтинсько-

	<p>Поздамська система. Формування контурів нового світового порядку. Виникнення нових держав у Європі та Азії. Характер і основний зміст сучасної епохи. Постіндустріальне суспільство та його якісні характеристики. Партійно-політичні системи в сучасному суспільстві. Глобальні проблеми сучасності.</p>
<p>Тема 2. Сполучені штати Америки. 2/2</p>	<p>Аналізувати економічний та політичний розвиток США після Другої світової війни. «Справедливий курс» Г. Трумена. Доктрина «стриманого комунізму». «Нові рубежі» Д. Кеннеді. Соціальна політика. «Велике суспільство» Л. Джонсона. Успіхи боротьба проти расової дискримінації. Депресія 1974–1975 рр. та «нова економічна політика» Р. Ніксона. Проблема переходу країни до постіндустріалізму. «Вотергейт» і криза відносин законодавчої і виконавчих гілок влади. Д. Форд. Неоконсервативні реформи Р. Рейгана. У. Клинтон та концепція «третього шляху». Роль США в трансформації світового політико-правового простору і ліквідації біполярної моделі міжнародних відносин. Розробка нової зовнішньополітичної доктрини.</p>
<p>Тема 3. Канада. 2/2</p>	<p>Розкрити актуальні проблеми економічного та політичного розвитку Канади. «План Ебота». Запровадження канадійського громадянства. Концепція «справедливого суспільства» – канадський варіант «держави добробуту». Поворот до поміркованого соціально орієнтованого неоконсерватизму. «Стратегія рівних можливостей». «Програма людського розвитку».</p>
<p>Тема 4. Великобританія. 2/2</p>	<p>Проаналізувати наслідки Другої світової війни для Великобританії. Політика «Обличчям до майбутнього». «Держава благоденства» при консерваторах: успіхи і труднощі. Програма «Лейборизм і наукова революція». Кабінет Г. Вільсона. Розвиток ольстерської кризи. Кабінет М. Тетчер. «Правильний підхід». Неоконсервативні реформи. Реформи Е. Блера: деволюція, реформа палати лордів, соціальні реформи. «Хартія громадян». Мультикультуралізм в контексті британської політичної і духовної культури на початку XXI століття.</p>

<p>Тема 5. Франція. 2/2</p>	<p>Охарактеризувати вплив Другої світової війни на Францію. Основні риси конституційного режиму Четвертої республіки. Створення голлістської партії «Об'єднання в підтримку народу». Криза французької колоніальної системи. П'ята республіка і період президентства Шарля де Голля 1958–1969 рр. Голлізм, як політична філософія. “Велич Франції” – базовий політичний принцип. Державно-правова доктрина голлізму і конституційне оформлення режиму президентсько-парламентської республіки. Концепція прямої демократії. Червоний травень 1968 р. Епоха Міттерана. «Лівий експеримент». Внутрішній курс уряду Ж. Ширака – французький варіант неконсервативної політики. Сучасна Франція: основні тенденції економічного розвитку країни.</p>
<p>Тема 6. Німеччина. 2/2</p>	<p>Розкрити вплив Другої світової війни на Німеччину. Рішення Потсдамської конференції. Берлінська криза 1948 р. Створення двох німецьких держав. «Ера Аденауера» 1949–1963 рр. Участь в плані Маршала. Економічні реформи Л. Ерхарда. Німецьке «економічне диво». Особливості німецького неоконсерватизму. Криза в НДР 1953 р. Берлінська криза 1961 р. Берлінський мур – символ «залізної завіси». Об'єднання Німеччини 1990 рр. Сучасні проблеми участі Німеччини в інтеграційних процесах.</p>
<p>Тема 7. Італія. 2/2</p>	<p>Проаналізувати наслідки війни для Італії, та післявоєнну систему міжнародних відносин. «Італійське економічне диво». Політичний екстремізм. Трансформація партійно-політичного спектру. Політична і соціальна нестабільність країни на початку ХХІ століття.</p>
<p>Тема 8. Іспанія. 2/2</p>	<p>Охарактеризувати диктатуру Ф. Франко. Перехід від авторитаризму до парламентської демократії. «Політика розрахованої амбівалентності». Активізація опозиційних партій. Національні рухи (баски). Позиція Іспанії щодо проблем створення Європейського Союзу. Основні проблеми внутрішнього і розвиток країни на початку ХХІ століття.</p>

<p>Тема 9. Португалія. -/2</p>	<p>Знати економічне і політичне становище Португалії після Другої світової війни. Концепція «органічної демократії» і програма «лібералізації» уряду Салазара. Колоніальні війни 60-х років. «Марселізм» – незначна «лібералізації» «салазаризму». «Революція червоних гвоздик» Формування політичних партій. Демократизація політико-правової системи.</p>
<p>Тема 10. «Малі країни» Західної Європи: Бельгія, Нідерланди, Люксембург, Швейцарія, Австрія. -/2</p>	<p>Визначити роль країн Бенілюксу в системі міжнародних відносин періоду “холодної війни”. Роль країн Бенілюксу в розгортанні західноєвропейського інтеграційного процесу 1948–1957 рр. Внутрішньополітичний розвиток країн Бенілюксу. Особливості партійно-політичного спектру.</p>
<p align="center">Змістовий модуль 2. Країни Центральної, Північної Європи та Латинської Америки у другій половині ХХ ст. – до сьогодення.</p>	
<p>Тема 11. Країни Північної Європи: Швеція, Данія, Норвегія. -/2</p>	<p>Висвітлити економічні і політичні наслідки Другої світової війни для країн Північної Європи. Зміцнення республіканського ладу в Фінляндії та Ісландії, монархічного ладу в Швеції, Данії, Норвегії. Особливості скандинавської регіональної моделі соціально-економічного розвитку в епоху «держави добробуту». Специфіка галузевої структури експортно-імпоротної орієнтації. «Швецька модель». Інститут конституційної монархії в скандинавських країнах в кінці ХХ – на початку ХХІ ст.</p>
<p>Тема 12. Країни Балтії: Латвія, Литва, Естонія. -/2</p>	<p>Розкрити проблеми післявоєнного облаштування Латвії, Литви, Естонії. Соціально-економічний і політичний розвиток країн Балтії, його особливості в 1945–1990 рр. Основні напрямки зовнішньої політики Литви на сучасному етапі. Курс на інтеграцію країни в європейські та євроатлантичні структури. Членство в ЄЕС та НАТО.</p>
<p>Тема 13. Країни Південно-Східної Європи: Угорщина, Румунія, Греція, Албанія. 2/2</p>	<p>Знати економічні та демографічні наслідки Другої світової війни для країн Східної Європи. Комуністична і демократична альтернативи. Проголошення в 1948–1949 рр. курсів на побудову соціалізму. Формування основ нової державності в Румунії та Угорщині в 90-х рр. Східна Європа в сучасній світовій політиці. Розширення ЄЕС. Проекти розширення НАТО на Схід.</p>

Тема 14. Країни Латинської Америки. 2/2	Проаналізувати політичний та економічний розвиток країн Латинської Америки. Народно-демократичні рухи. Роль держави в економіці. Протекціонізм. Нафтовий бум і нафтова криза. Встановлення воєнних диктатур. Повзуча громадянська війна, «міські партизани». Перспективи соціального і політичного розвитку країни на початку XXI століття.
--	---

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ІК	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі історії та археології або у процесі навчання, здійснювати аналіз історичних явищ і подій, що передбачає застосування теорій та методів історичної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ФК 1.	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
ФК 2.	Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.
ФК 3.	Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
ФК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
ФК 5.	Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
ФК 9.	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК 10.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
ПРН 1.	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2.	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій і використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 3.	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5.	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 7.	Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах
ПРН 11.	Здійснювати аналіз ситуації з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей

Літературні джерела

1. Газін В., Копилов С. Новітня історія країн Європи та Америки (1945– 2002 рр.). К., 2004. 624 с.
2. Джонсон Б. Фактор Черчилля. Как один человек изменил историю. М., 2015. 448 с.
3. Долгилевич Р. В. Советская дипломатия и Западный Берлин (1965–1969 гг.). СПб. 2016. 292 с.
4. Европа: Вчера, сегодня, завтра. / Под ред. И. П. Шмелева. Москва, 2002. 254 с.
5. Іваницька О. Новітня історія країн Європи та Америки (1945–2013 рр.). Київ, 2014. 1056 с.
6. Иवानян Э. История США: Пособие для вузов. М.: Дрофа, 2006. 576 с.
7. История Германии. / Под ред. Б. Бонвеча, Ю. В. Галактионова. Т. 2. Кемерово, 2005. 504 с.
8. История Латинской Америки: Вторая половина XX века. / Под ред. Е. Ларина. М., 2004. 607 с.
9. Исраелян Е. В. Внешняя политика Канады: долгосрочные тенденции и промежуточные результаты. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2019. № 2. С. 84–97.
10. Евсеенко А. С. Инициативы США на латиноамериканском направлении: проблемы и перспективы. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2021. № 7. С. 23–37.
11. Ермольева Э. Г. Своеобразная демократических сдвигов. Феномен Бразилии. *Латинская Америка*. 2021. № 1. С. 6–21.
12. Камкова Е. Г. Итоги всеобщих выборов в Канаде: правительство меньшинства у либералов. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2020. № 1. С. 10–31.
13. Калашников Н. В. Кодзоев М. Куба-США: зигзаг нормализации отношений. *Латинская Америка*. 2018. № 7. С. 12–23.
14. Калинин А.А. На переднем рубеже холодной войны: США, СССР и Гражданская война в Греции (1944–1949 гг.). Киров: Научное издательство Вятского госуниверситета, 2018. 616 с.
15. Канунников А. А. Диалог гражданского общества стран Латинской Америки и Европейского Союза. *Латинская Америка*. 2021. № 6. С. 6–18.
16. Капитонова Н. К. Британский премьер-министры. Политические портреты. М., 2018. 440 с.
17. Капитонова Н. К. Неприсказуемый Борис Джонсон. *Новая и новейшая история*. 2020. № 5. С. 23–37.
18. Кодзоев М. Хосе Марти: «кузнец» Кубинской революции. *Латинская Америка*. 2020. № 5. С. 31–42.
19. Кодзоев М. Латиноамериканская политика администрации Дж. Байдена: первые шаги. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2021. № 7. С. 5–18.
20. Кузнецов А. В. Экономическая мощь Германии как основа лидерства страны в Европе. / Пределы лидерства Германии в В Европе. М., 2018. 144 с.
21. Мамедова А. О. Роль США и Великобритании в формулирование целей и задач НАТО, 2001 – 2017 гг. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2019. № 12. С. 82–94.
22. Немова Л. А. Внешняя торговля Канады в эпоху глобальной нестабильности. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2020. № 12. С. 72–83.

23. Немова Л. А. Социально-экономическая политика правительства Джастина Трюдо. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2019. № 12. С. 22–36.
24. Немова Л. А. Экономическая ситуация в Канаде накануне выборов 2019 г. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2019. № 9. С. 5–14.
25. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки (1945 р. – початок ХХІ ст.). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів, за редакцією Михайла Швагуляка. Львів: Тріада Плюс, 2011(2015). 700 с.
26. Согрин В. Политическая история США XVII–XX вв. М., 2000. 390 с.
27. Сударёв В. П. Эволюция политики США в Латинской Америке при президентстве Д. Трампа. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2020. № 1. С. 75–87.
28. Супян В. Б. Экономическая стратегия Дж. Байдена: возвращение «большого государства». *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2021. № 7. С. 5–18.
29. Супян В. Б. Экономика США после кризиса 2020 г.: перспективы выставление. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2021. № 4. С. 5–17.
30. Черкасов П. П. Маршал Петен. *Нова и новейшая история*. 2019. № 3. С. 23–31.
31. Черкасов П. П. Валери Жискар д'Эстен. *Нова и новейшая история*. 2019. № 5. С. 12–24.
32. Шумилинина И. В. Иммиграционная реформа Дж. Байдена: американская мечта возрождается. *США & Канада: экономика, политика, культура*. 2021. № 7. С. 19–33.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі лабораторного заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 10) усне опитування, доповіді, тестування, презентації	45
ЗМ 2 (теми 11-14) усне опитування, доповіді, тестування, презентації	20
ІНДЗ (написання рецензій, есе, тез, підготовка презентацій)	15
Підсумковий тест	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання, тести)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE

